

4.6 Periarfissat

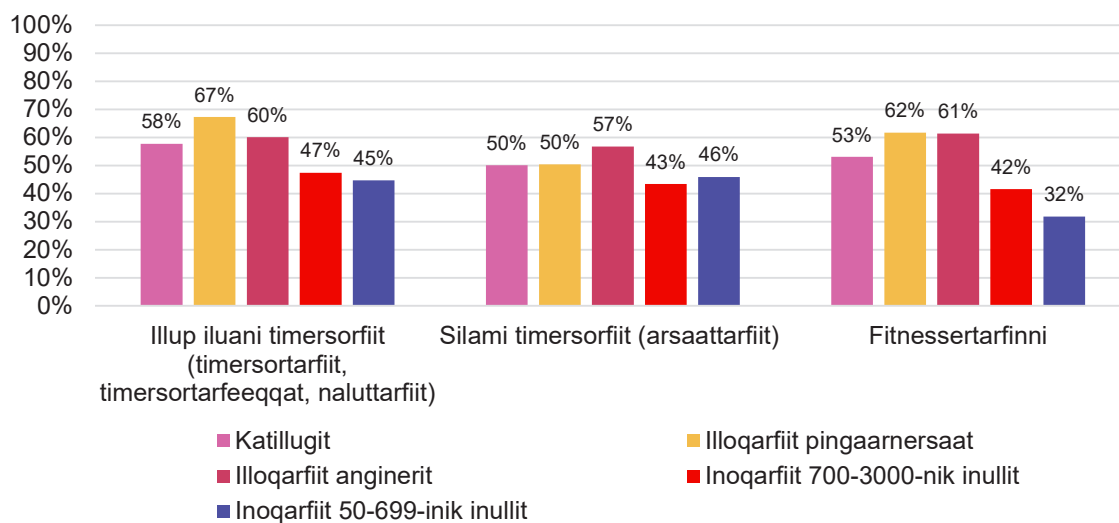
Najugaqarfigisami timip atornissaanut qanoq periarfissagissaartigineq qanorlu akulikitsigisumik timip aalatittarneranut sunniuteqartarpoq (Wengel & Troelsen, 2019). Taamaattumik apeqqutini akiortugassani apeqqut tassunga tunngasoq ilaatinneqarpoq. Misissuinermi peqataasut aperineqarput najugaqarfimminni timimik aalatitsinissamat periarfissagissaartuunersut. Peqataasut aperineqarput timip aalatinnissaanut tunngatillugu ukununga isumaqataanersut isumaqataannginnersulluunniit 'illup iluani timigissarnissamat', 'silami timersornissamat', 'fitnessertarfimmut', 'pinngortitamut qaqqanullu', 'imaani', 'angerlarsimaffigisami', 'aqqusinerni pisuffinnilu' kiisalu 'ilinniarfimmi suliffimmiluunniit' tamakkua aperineqartunut attuumassuteqarpata. Akiortukat isumaqataanngivinnermiit isumaqataalluinnarnermut kisitsisinut tallimanut naliliiffigineqartussaapput.

Kalaallit Nunaanni inersimasut amerlasuut najugaqarfimminni assigiinngitsunik aallutaqarsinnaanerminnut tunngatillugu isumaqataalluinnarnerat misissuinerup takutippaa. Najugaqarfiilli suuneri ukioqatigiiaallu sorliuneri apeqqutaallutik soqutiginantumik assigiinngissuteqartoqarpoq, taamaattumik tamanna sukumiinerusumik iserfigissavarput.

Kalaallit Nunaanni inersimasut 58 procentiisa isumaqatigilluinnarpaat illup iluani timersornissamat periarfissagissaartuullutik. Periarfissatulli isiginninnerit sumi najugaqarneq apeqqutaalluni assigiinngillat. Assersuutigalugu 'illoqarfiit pingaarnersaanni' inersimasut 67 procentiisa isumaqatigilluinnarpaat 'illup iluani timersorfissagissaartoqarnera' Inoqarfinni 700-3000-inik inulinni inersimasut assersuuteqarfi-gissagaanni taakkua 47 procentii inoqarfinnilu 50-699-inik inulinni inersimasut 45 procentii taamatut naliliipput. Misissuinermi taamatuttaaq isikkoqarpoq fitnessertarfinni timimik atuinissamat periarfissagissaartutut misigisimaneq pineqartillugu. 'Illoqarfiit pingaarnersaanni' inersimasut najugaqartut 'fitness-centerini' periarfissagissaartutut naliliisut (62 procentit) inoqarfinni 50-699-inik inulinni najugaqartunut sanilliukkaanni' (32 procentit).

Najugaqarfiusuni assigiinngitsuni sisamani silami timersorfiusinnaasunik naammagisimaarinnineq naligiinnerorpasilarpoq. Misissuinerup soorlu takutippaa inersimasut amerlanerpaartaasa isumaqatigiissutigigaat 'silami timersorfissaqarneq', 'illoqarfinni kateriffiusuni' 57 procentit, Nuummiittut sanilliukkaanni 50 procentit, 'illoqarfinni anginerni' 43 procentit aammalu inoqarfinni 700-3000-nik inulinni 46 procentit.

Takussutissiaq 25 – Kalaallit Nunaanni inersimasut 'isumaqatigilluinnarpaat' sunngiffimmini ukunani assigiinngitsuni pingasuni periarfissagissaartuullutik.

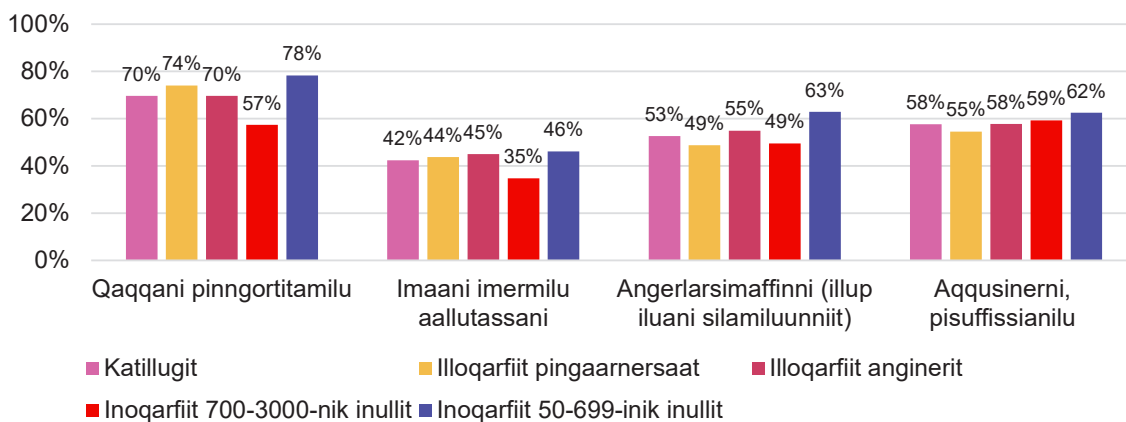
n=953

Akissutit nalunaarsorneqarsimapput kisitsisit tallimat toqqagassat arlaat toqqartarlugu isumaqataalluinnarneq isumaqataannigilluinnarnerluunniit ersersittarlugu: *Najukkanni timit atorlugu aallussinisanut periarfissaqarnerit malillugu oqaatsimut qanoq isumaqataatigivi? Timi atorlugu aalanissamut periarfissagissaartuuvunga.....*

'Pinngortitami qaqqanilu', 'immami', 'angerlarsimaffinni' aammalu 'pisuffissiani' timimik atuinissamut qanoq periarfissagissaartigisoqarnerisq misissorutsigu, isikkua allarluinnaavoq. Inersimasut inoqarfinni 50-699-inik inulinni najugallit isumaqatigilluinnarpaat najugaqarfinnut allanut naleqqiullutik taakkunani sisamani periarfissagissaartuunertik. Misissuineq tamakkiisumik isigalugu Kalaallit Nunaanni inersimasut 70 procentiisa isumaqatigilluinnarpaat najukkaminni 'pinngortitami qaqqanilu' aallutaqarnissaminut periarfissagissaartuunertik. Nikerarfeqalaarpulli, inoqarfinni 700-3000-nik inulinni najugaqartut 57 procentiisa isumaqatigilluinnarpaat, Nuummi isumaqataasut 74 procentiusut inersimasullu inoqarfinni 50-699-inik inulinni najugaqartut 78 procentiisa isumaqatigigaat. 'Imaani aallutaqarsinnaaneq' aammalu 'angerlarsimaffimmi' aallutaqarsinnaaneq inersimasut inoqarfinni 700-3000-nik inulinni aamma aallunneqarnissaat annikinneruvoq, najugaqarfinnut allanut sanilliullugu.

Najukkaminni timiminnik atuinissaminut periarfissagissaartuullutik isumaqataallutik allassimasut immikkoortikkaanni, misissuinerup paasinarsisippaa soqutiginarunik assigiinngissuteqartoq. 25-34-nik ukiullit ikinnerulaartut isumaqataalluinnarpur 'illup iluani timersornissaminut periarfissagissaarlutik' (49 procentit) allatut ukiulinnut sanilliukkaanni. Misissuinerup takutippaa inersimasuni 'silami timersornissaminut' aammalu 'fitness'centerimiinnissaminut' periarfissagissaarnerminnik isumaqataasuni amerlanerit 15-24'inik ukiullit 59 procentit aammalu 63 procentiusut. Akerlianik 60-inik ukiullit utoqqaanerillu peqataanniginnerpaappur tassani tassa 39 procentit aammalu 45 procentit amerlassuserigamikku.

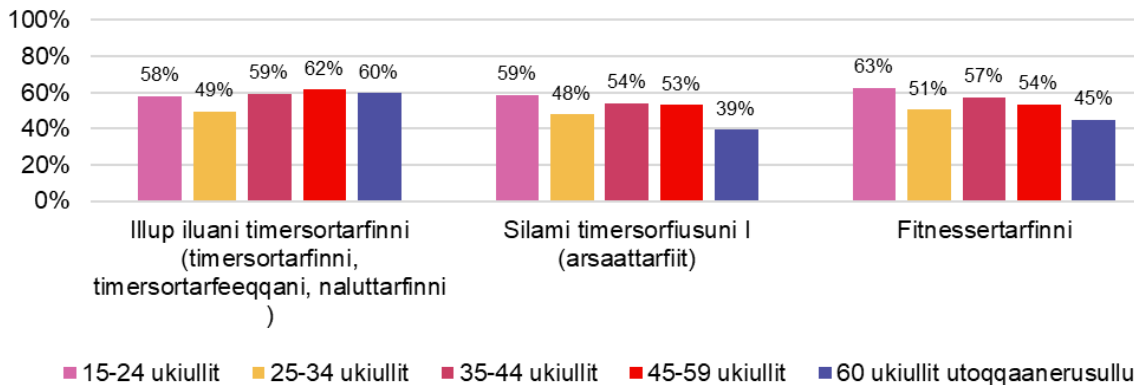
Takussutissiaq 26 – Kalaallit Nunaanni inersimasut 'isumaqataalluinnartut' sunngiffimmini aallutassaqaarnissamut periarfissagissaarlutik ukunani sisamaasuni.

n=953

Akissutit kitsisinik tallimanik toqqaanikkut isumaqataaangilluinnarneq isumaqataalluinnarneq akissuteqarfigaat: *Najukkanni timit atorlugu aallussinissannut periarfissaqaarnerit malillugu oqaatsimut qanoq isumaqataatigivit? Timi atorlugu aalanissannut periarfissagissaartuuvunga.....*

Takussutissiaq 27 – Kalaallit Nunaanni inersimasut aallussiffissanut pingasunut periarfissagissaarnerarlutik 'isumaqataalluinnartut'.

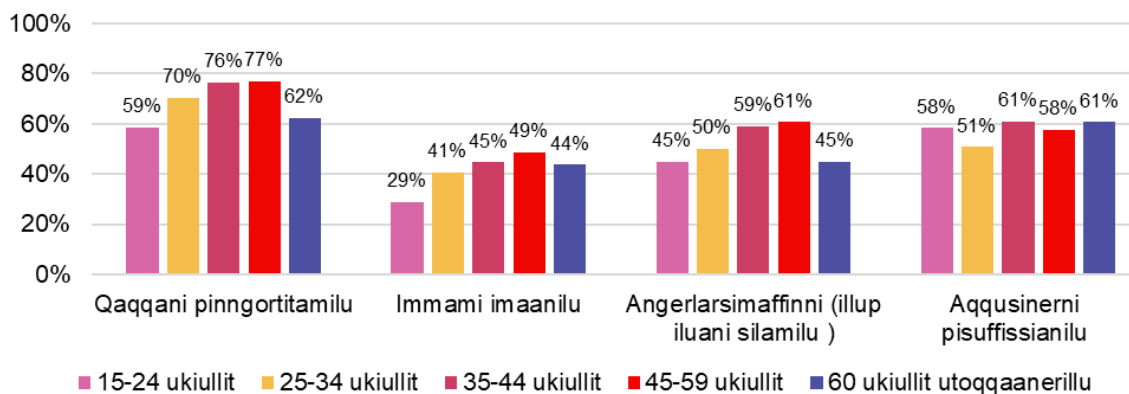
n=953

Apeqqummut isumaqataaangilluinnarluni isumaqataalluinnarluniluunniit kitsisist tallimat ilaannik toqqaalluni akissuteqarfiga: *Najukkanni timit atorlugu aallussinissannut periarfissaqaarnerit mali-llugu oqaatsimut qanoq isumaqataatigivit? Timi atorlugu aalanissannut periarfissagissaartuuvunga ...*

Inersimasut 'pinngortitami qaqqanilu', imaani imermilu aallutassani kiisalu 'angerlarsimaffimmi' timiminnik aallussaqaarnissaminnut periarfissagissaarnerminnik isumaqataalluinnartut tassaapput 45-59-inik ukiullit, amerlernerusut isumaqataalluinnarput najukkamik eqqaanni timiminnik aallutassaminnut periarfissagissaartuullutik (tassalu 77 procentit, 49 procentit aammalu 61 procentit). 15-24-nik ukiullit akornanni takusinnaavarput ikinnerit tassalu 59 procentit aammalu 29 procentit, isumaqataaffigigaat 'pinngortitami

qaqqanilu' kiisalu 'imaani imermilu aallutassani' aallutaqarnissaminnut periarfissagissaarlutik, inuusunnerusut utoqqaanerusullu (15-24-nik ukiullit aammalu 60-inik amerlanernillu ukiullit), isumaqatigilluinnarpaat 'angerlarsimaffimmini' periarfissagissaarlutik, taakkunaneersulli 45 procentimi inissisimallutik appasinnerpaajupput.

Takussutissiaq 28 – Kalaallit Nunaanni inersimasut 'isumaqataalluinnartut' ukunani sisamani sunngiffimmini periarfissagissaartuullutik.

n=953

Akissutit kisitsisit tallimaasut ilaannik toqqaanikkut isumaqatiginnginnerujussuaq isumaqataanerujussuarluunniit nalunaarutigineqartartussaavoq, apeqqullu ima nipeqarpoq: *Najukkanni timit atorlugu aallussinissannut periarfissaqarnerit malillugu oqaatsimut qanoq isumaqataatigivit? Timi atorlugu aalanissannut periarfissagissaartuuvunga...*

Inernerit agguaqatigiissinneri paasisat atorneqartut (takuuk tabel 15 aammalu 16 kakkiussani), paasiniarnerini sooq kisitsisit qaffasinnerpaamik appasinnerpaamillu inernillit sumiiffimmi timimik aallussinissamut periarfissat pillugit naliliiniarnermi makkua ujartuiffigineqartut takuneqarsinnaalerput. Inersimasut inoqarfinni 700-3000-nik inulinni najugallit kiisalu inoqarfinni 50-699-inik inulinni najugallit akornanni misigineqartarpoq, ass. 'illup iluani timersornissamut', 'silami timersornissamut' aammalu 'fitnesscenterini' Nuummi inersimasunut naleqqiullutik, kiisalu suaassuseq, ukiut, sulerisuuneq aammalu inunngorfigisaq (Kalaallit Nunaanni avataanilu) apeqqutaatinnagit Nuummi periarfissaqarnerusumut sanilliullugu periarfissat allaanerunerat. Taamaasilluni misissueqqissaarnermi tikkuarneqarpoq timi atorlugu aallussinissamut soorlu 'illup iluani timersorfissaqarnikkut', 'silami timersorfissaqarnikkut' aammalu 'fitnesscenterini' illoqarfissuarneq katersuuttoqarneranik aammalu sumi najugaqarneq apeqqutaalluni periarfissat sunnerneqarsimanerat.

Misissuinerit aamma takutippaat, 'pinngortitami qaqqanilu' aallussinissaq, 'angerlarsimaffimmi' kiisalu 'aqqusinerni, pisuffissianilu' timimik atuinissaq angutinit arnanut sanilliullugu annikinnerulaartumik naammagisimaarfigineqanngitsut. Ukiut qanoq isumaqatiginersut misissuiffigissagutsigu, utoqqaanerusut 'pinngortitami qaqqanilu', 'immami imermilu aallutaqarnerit' kiisalu 'angerlarsimaffimmi' aallussinissaminnut periarfissagissaarnerullutik isumaqartartut, 15-24-nik ukiulinnut, suaassuseq, sumi najugaqarneq, sulerisuuneq sumilu inunngorsimaneq (Kalaallit Nunaanni avataaniluunniit) nalilersuiffigereernerisa kingornanut sanilliullugu.